

Zaak C-129/20

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

9 maart 2020

Verwijzende rechter:

Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luxemburg)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 februari 2020

Verzoekster in cassatie, verzoekster ten gronde:

XI

Verweerster in cassatie, verweerster ten gronde:

Caisse pour l'avenir des enfants

1 Voorwerp en feiten van het hoofdgeding:

- 1 Op 4 maart 2012 is verzoekster bevallen van een tweeling. Ze was op dat moment niet tewerkgesteld.
- 2 Nadat ze op 15 september 2012 en 1 augustus 2013 twee dienstverleningscontracten voor bepaalde tijd in het schoolonderwijs had gesloten, heeft verzoekster op 15 september 2014 een contract voor onbepaalde tijd gesloten, eveneens in het schoolonderwijs.
- 3 Op 11 maart 2015 heeft ze een aanvraag voor ouderschapsverlof ingediend met ingang van 15 september 2015.
- 4 Bij besluit van 19 mei 2015 heeft de Caisse nationale des prestations familiales [Nationaal fonds voor gezinsbijslagen; thans: „Caisse pour l'avenir des enfants” (Toekomstfonds voor kinderen)] haar aanvraag voor „vergoeding voor voltijds ouderschapsverlof” afgewezen op grond van, in wezen, het feit dat zij op het moment van de geboorte geen werknemer was, ook al was dat wel het geval

gedurende de twaalf maanden onmiddellijk voorafgaand aan het begin van het ouderschapsverlof.

- 5 Bij vonnis van 27 oktober 2017 heeft de Conseil arbitral de la sécurité sociale (Arbitrageraad voor sociale verzekeringen, Luxemburg) dit besluit nietig verklaard op grond van het feit dat, onder verwijzing naar clause 1 en clause 2, punt 3, onder b), van de op 14 december 1995 door de UNICE, het CEEP, en het EVV gesloten en bij richtlijn 96/34/EG van de Raad van 3 juni 1996 tenuitvoergelegde raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof, de wetgeving van een lidstaat uitsluitend gunstiger bepalingen en geen restrictievere bepalingen mag bevatten, zodat de nationaalrechtelijke bepaling op grond waarvan tewerkstelling op de dag van de geboorte vereist is in casu buiten toepassing gelaten moet worden.
- 6 De Conseil arbitral de la sécurité sociale heeft geoordeeld dat de voorwaarde van tewerkstelling ten tijde van de geboorte niet verenigbaar is met de voorwaarde dat de minimaal vereiste duur van de aan het verlof voorafgaande werk- of anciënniteitsperiode ten hoogste één jaar mag bedragen, aangezien in het onderhavige geval onmiddellijk voorafgaand aan het begin van het ouderschapsverlof binnen dit aldus afgebakende tijdvak aan deze laatste voorwaarde is voldaan en de aanvullende voorwaarde van tewerkstelling op het moment van de geboorte tot gevolg heeft dat deze vereiste werkperiode van twaalf maanden wordt verlengd en aldus de toegang tot het recht op ouderschapsverlof restrictiever wordt dan in de richtlijn is bepaald.
- 7 In beroep heeft de Conseil supérieur de la sécurité sociale (beroepsrechter in socialezekerheidszaken) dit vonnis vernietigd bij arrest van 17 december 2018.
- 8 Deze rechter heeft geoordeeld dat het recht op ouderschapsverlof van XI, aangezien zij op het moment van de geboorte van de tweeling niet over een arbeidsovereenkomst beschikte, niet is ontstaan, ongeacht een mogelijke latere aanstelling bij dezelfde publieke instelling gedurende ten minste een jaar voorafgaand aan het gewenste begin van het aangevraagde verlof.
- 9 Volgens deze rechter kan het recht op ouderschapsverlof namelijk niet „opnieuw ontstaan” wegens het enkele feit dat de ouder, die op het moment van de geboorte geen werknemer was, in het tijdvak van vijf jaar waarin het ouderschapsverlof kan worden aangevraagd gedurende een jaar was tewerkgesteld.
- 10 De Conseil supérieur de la sécurité sociale heeft hieraan toegevoegd dat de verenigbaarheid met het Unierecht van de voorwaarde van tewerkstelling gedurende een jaar niet hoefde te worden getoetst, aangezien het recht op ouderschapsverlof niet is ontstaan wat XI betreft.
- 11 XI heeft tegen dit arrest beroep in cassatie ingesteld.

2. Toepasselijke bepalingen:

Unierecht

Richtlijn 96/34/EG van de Raad van 3 juni 1996 betreffende de door de UNICE, het CEEP en het EVV gesloten raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof

12 Clausule 1, „doel en werkingssfeer”, luidt als volgt:

„1. Deze overeenkomst behelst minimumvoorschriften die het werkende ouders gemakkelijker moeten maken hun beroeps- en gezinstaken te combineren.

2. Deze overeenkomst is van toepassing op alle werknemers, zowel mannen als vrouwen, met een arbeidsovereenkomst of arbeidsverhouding overeenkomstig de in elke lidstaat geldende wetgeving, collectieve overeenkomsten of gebruiken.”

13 Clausule 2, „ouderschapsverlof”, bepaalt:

„1. Krachtens deze overeenkomst wordt onder voorbehoud van clausule 2.2 aan werknemers, zowel mannen als vrouwen, bij geboorte of adoptie van een kind een individueel recht op ouderschapsverlof toegekend om hen in staat te stellen gedurende ten minste drie maanden tot een door de lidstaten en/of de sociale partners vast te stellen leeftijd van maximaal acht jaar voor hun kind te zorgen.

[...]

3. De voorwaarden en wijze van toepassing van het ouderschapsverlof worden in de lidstaten vastgesteld bij de wet en/of bij collectieve overeenkomsten, met inachtneming van de minimumvoorschriften van deze overeenkomst. De lidstaten en/of de sociale partners kunnen onder meer:

[...]

b) het recht op ouderschapsverlof afhankelijk stellen van een werk- en/of anciënniteitsperiode van ten hoogste één jaar;

[...]”

Nationaal recht

Wet van 16 april 1979 tot vaststelling van het algemeen statuut van de ambtenaren, zoals gewijzigd bij de wet van 12 februari 1999 tot vaststelling van het ouderschapsverlof en het verlof om gezinsredenen, in de laatste versie ervan zoals die voortvloeit uit de wet van 22 december 2006

14 Artikel 29 bis bepaalt:

„[...]

Elke persoon, hierna ‚ouder’ genoemd, heeft recht op ouderschapsverlof, voor zover [...]

- hij op het moment van de geboorte of de opname van het (of de) te adopteren kind(eren) en ononderbroken gedurende ten minste twaalf opeenvolgende maanden onmiddellijk voorafgaand aan het begin van het ouderschapsverlof, op het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg [...] rechtmatig is tewerkgesteld [...]

[...]”

3. Argumenten van partijen:

XI

- 15 XI verwijt de Conseil supérieur de la sécurité sociale om te beginnen uit clause 1 en clause 2, punt 1, van de raamovereenkomst te hebben afgeleid dat het recht op ouderschapsverlof is voorbehouden aan personen die werknemer zijn op het moment van de geboorte van het kind waarvoor ouderschapsverlof wordt aangevraagd. XI stelt daarentegen dat clause 1 van de raamovereenkomst niet vereist dat op het moment zelf van de geboorte of de adoptie van het kind sprake is van een hoedanigheid van werknemer.
- 16 Voorts verwijt XI de Conseil supérieur de la sécurité sociale te hebben geweigerd te toetsen of artikel 29 bis van de wet tot vaststelling van het algemeen statuut van de ambtenaren verenigbaar is met clause 2, punt 3, onder b), van de raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof, die voorziet in een voorwaarde van tewerkstelling gedurende ten hoogste een jaar, en aldus te hebben geweigerd deze laatste voorwaarde toe te passen. XI stelt daarentegen dat artikel 29 bis de toekenning van ouderschapsverlof onderwerpt aan de dubbele voorwaarde van een tewerkstelling op het moment van de geboorte van het kind en een anciënniteitsperiode van twaalf maanden op het moment van de aanvraag, hetgeen in strijd is met clause 2, punt 3, onder b), van de raamovereenkomst die bepaalt dat de nationale wetgever een anciënniteitsperiode van ten hoogste een jaar kan vereisen.
- 17 Zij wijst erop dat de door artikel 29 bis gestelde dubbele voorwaarde een werkperiode impliceert die noodzakelijkerwijs langer is dan een jaar wanneer, zoals in het onderhavige geval, de ononderbroken rechtmatige tewerkstellingsperiode van twaalf opeenvolgende maanden (eerste voorwaarde) niet samenvalt met het moment van de geboorte van de kinderen (tweede voorwaarde). Artikel 29 bis stelt derhalve cumulatieve voorwaarden inzake anciënniteit of de werkperiode die verder gaan dan de in clause 2, punt 3, onder b), van de bij richtlijn 96/34/EG tenuitvoergelegde raamovereenkomst

inzake ouderschapsverlof van 14 december 1995 gestelde voorwaarde inzake anciënniteit of de werkperiode van ten hoogste twaalf maanden.

- 18 XI verzoekt een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie voor te leggen met betrekking tot de verenigbaarheid van artikel 29 bis van de wet van 16 april 1979 tot vaststelling van het algemeen statuut van de ambtenaren, zoals gewijzigd, met de raamovereenkomst.

Caisse pour l'avenir des enfants

- 19 De Caisse pour l'avenir des enfants stelt dat de gelaakte wet strookt met het Unierecht. Het recht op ouderschapsverlof ontstaat ten gunste van een werknemer als gevolg van de geboorte of de adoptie van een kind en wordt toegekend wanneer sprake is van een werkperiode van een jaar voorafgaand aan het begin van het ouderschapsverlof.
- 20 De Caisse pour l'avenir des enfants verzoekt de middelen in cassatie te verwerpen en het verzoek om een prejudiciële beslissing af te wijzen omdat de raamovereenkomst niet hoeft te worden uitgelegd.

4. Beoordeling door de Cour de cassation:

- 21 De vraag rijst of deze clausules van de richtlijn, waarop de hogere voorziening betrekking heeft, zich verzetten tegen de toepassing van artikel 29 bis van de wet tot vaststelling van het algemeen statuut van de ambtenaren.
- 22 De middelen stellen een vraag betreffende de uitlegging van het Unierecht aan de orde die bepalend is voor de beslechting van het geding en de juiste toepassing van het Unierecht is niet zo evident dat er geen redelijke twijfel bestaat omtrent de oplossing van de vraag die niet eerder in een vergelijkbare zaak onderwerp is geweest van een prejudiciële beslissing.
- 23 Derhalve dient krachtens artikel 267 VWEU de hieronder geformuleerde prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden voorgelegd.

5. Prejudiciële vraag:

- 24 De Cour de cassation stelt de volgende vraag:

„Moeten de clausules 1.1., 1.2. en 2.1., 2.3.b) van de op 14 december 1995 door de algemene branchorganisaties UNICE, CEEP, en EVV gesloten raamovereenkomst, tenuitvoergelegd bij richtlijn 96/34/EG van de Raad van 3 juni 1996 betreffende de raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof (Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen L 145 van 19.6.96, blz. 4), aldus worden uitgelegd dat ze zich verzetten tegen de toepassing van een

nationaalrechtelijke bepaling zoals artikel 29 bis van de gewijzigde wet van 16 april 1979 tot vaststelling van het algemeen statuut van de ambtenaren, in de versie die voortvloeit uit de wet van 22 december 2006 (Mémorial, A, 2006, nr. 242, blz. 4838), die de toekenning van ouderschapsverlof onderwerpt aan de dubbele voorwaarde dat de werknemer rechtmatig is tewerkgesteld en in die hoedanigheid is aangesloten bij de sociale verzekering, ten eerste, ononderbroken gedurende ten minste twaalf opeenvolgende maanden onmiddellijk voorafgaand aan het begin van het ouderschapsverlof en, ten tweede, op het moment van de geboorte of de opname van het (of de) te adopteren kind(eren), waarbij deze tweede voorwaarde zelfs moet zijn vervuld wanneer de geboorte of de opname meer dan twaalf maanden voor het begin van het ouderschapsverlof heeft plaatsgevonden?”

WERKDOCUMENT